

POROT

*Porotalouden paikkatietokanta ja sen hyödyntäminen
maankäytön suunnittelussa*

Kari Oinonen, SYKE,
14.05.2012

Lähtökohtia hankkeelle

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) edellyttävät poronhoitotarpeiden turvaamista poronhoitoalueella
- Kaavoitus on keskeinen yhteensovittamisen keino, erityisesti maakuntakaavoitus
 - kaavassa on kyettävä osoittamaan, miten poronhoito on otettu huomioon
 - Aidat yms. rakenteet on helppo sisällyttää kaavaan
 - Laidun- ja käyttöalueiden huomioiminen vaikeampaa
- Poronhoitoon liittyvät paikkatietoaineistot ovat hajanaisia, vanhentuneita ja huonosti saatavilla. Tämä haittaa elinkeinotoimintaa
- Toimijoiden (tiedontuottajat ja –käyttäjät) välillä ei ole riittävästi yhteistyötä

Mitä hankkeessa tehdään

- luodaan verkosto aihepiiriin tietoja tuottavien tahojen kesken yhteistyön pohjaksi ja kehittämiseksi sekä työnjaon luomiseksi.
- Hankkeessa kootaan ja päivitetään porolaitumiin, poronhoitoympäristöön ja poronhoitoon liittyvät paikkatietoaineistot
- Varmistetaan, että aineistot ovat käyttökelpoisia maankäytön suunnittelussa ja muussa käytössä
- Räätylödään tiedoille sähköiset palvelut, kuten karttapalvelu
- Yhteistyö lähihankkeiden kanssa.
- Kehitetään tietojen ylläpitokäytännöt
- Priorisoidaan ylläpidettävät tiedot

Mitä hankkeessa EI tehdä

- Ei suunnitella maankäyttöä: se on kaavoituksen tehtävä
- EI aseteta rajoituksia ei maankäyttömuodoille
- EI käytetä tietoja sillä tavoin, että se aiheuttaa haittaa tiedon omistajalle. Tarvittaessa yleistetään tai salataan tietoa

Tavoitteet

- **Yhteistyön paraneminen eri toimijoiden välillä**
 - Luodaan toimiva yhteistyöverkosto porotalouteen, maankäyttöön ja suunnitteluun liittyvien paikkatietojen tuottajien, jalostajien ja käyttäjien välille
- **Poroelinkeidon erityistarpeiden parempi huomioon ottaminen maankäytössä**
 - Tietojen käytöllä vältetään turhia ristiriitoja. Maankäytön vaikutukset otetaan huomioon monipuolisesti.
- **Keskeisten paikkatietoaineistojen käyttöön saaminen priorisoidusti**
 - Keskeiset paikkatietoaineistot saadaan niitä tarvitsevien käyttöön ja niiden ylläpitoon, jakeluun ja tietotarpeisiin luodaan ratkaisumallit. Tiedot ovat yhtenäisessä muodossa ja turhasta tiedonkeruusta voidaan luopua.

Tulokset

- Tiedontuottaja- ja käyttäjätahojen muodostama yhteinen verkosto
- maankäytön suunnittelua ja ohjausta sekä elinkeinojen kehittämistä tukevat paikkatietoaineistot
- eri tahoilla tuotettujen paikkatietojen kokoamisen, hyödyntämisen, ylläpidon ja päivittämisen ratkaisut
- laadukkaat tietoaineistot ja niiden hyödyntämismahdollisuudet eri asiakasryhmien tarpeisiin
- Tiedot käytettävissä sähköisissä palveluissa helppokäyttöisinä, monipuolisina ja käyttäjille sopivassa muodossa

Periaatteita

- Päälekkäisen tiedon tuotannon ja ylläpidon välttäminen
- Tiedon päivittäminen siellä missä se syntyy
- Tiedot kaikkien tarvitsijoiden käytössä
- Kaikki keskeiset osapuolet mukaan yhteistyöhön
- Priorisointi ja oleelliseen keskittyminen tiedontuotannossa ja hyödyntämisessä
- Sähköiset palvelut poronhoitoon ja maankäytön suunnitteluun
- Avoimuus

Toteutusvaiheet

1. Eri käyttäjäryhmien tietotarpeiden kartoitus sekä eri hankkeiden synkronointi POROT-hankkeeseen
2. Verkostojen, toimintamallien ja yhteistyökäytäntöjen luonti keskeisten tiedon tuottajien ja eri käyttäjäryhmien välille. Verkostojen ylläpito ja kehittäminen
3. Porolaitumiin, laidunympäristöön ja maankäyttöön sekä poronhoidon ja porotalouden toimintaan liittyvät tietoaineistojen keruu. Yhteistyöstä ja ylläpidosta sopiminen
4. Aineistot yhdenmukaistaminen ja teko tietokannaksi sekä käyttöön saaminen
5. Aineiston liittäminen SADe-hankkeen Liiteri -tieto- ja analyysipalveluun
6. Aineiston maankäytön suunnitteluun testaaminen. Nykytila-analyysejä maakuntakaavoituksen työkaluksi, teemakarttasarjojen kehittäminen
7. Hankkeen raportointi. Seminaarit. Työpajat. Hanke päättyy 06/2014

Hallinto ja rahoitus

- SYKE vetää ja koordinoi hanketta
- SYKE ja RKTL tekijöinä.
- Ohjausryhmä: Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, METLA, Metsähallitus, RKTL, Paliskuntain yhdistys, SYKE, YM
- Kohderyhmiä: paliskunnat, kunnat, RAMKK, SAKK, Metsäkeskus, MTT, MMM
- Rahoitus EAKR